

**ОДОБРИЛ,
ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

ОТНОСНО: проект на Постановление на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването

1. Мотиви и цел за внасяне за разглеждане в Министерския съвет на проекта на акт

В системата на Министерството на здравеопазването (МЗ) има 4 домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), които са лечебни заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, юридически лица на бюджетна издръжка, които имат специфични функции по диагностициране, лечение, рехабилитация, продължително медицинско наблюдение и специфични грижи за деца с хронични заболявания и медико-социални проблеми. Те са второстепенни разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на здравеопазването.

Съгласно приетата през 2010 г. Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ е предвидено всички ДМСГД, като институции за отглеждане на деца, да бъдат закрити, което е регламентирано и в Закона за социалните услуги. В изпълнение на Актуализирания план за изпълнение на горепосочената стратегия МЗ е планирало като алтернатива на ДМСГД, да бъдат създадени услуги и форми на грижа в общността, подпомагащи отглеждането на децата в семейна среда. Целта е създаването на услуги в подкрепа на родителите, които да изпълняват своите отговорности към децата, а не държавата, чрез институциите да поема тези отговорности. В тази връзка е планирано създаването на нов вид лечебни заведения във всяка област – центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), както и 26 интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа (ИЗСУРГ) за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и деца с високо-рисково поведение.

ЦКОДУХЗ са лечебни заведения, създавани от държавата със специфични функции, които ще поемат тази част от функциите на ДМСГД, обвързани с грижата за децата с тежки увреждания от общността, като провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация.

Целта на ИЗСУРГ е да се осигури най-добрата грижа в среда, близка до семейната, съобразена със здравните потребности на децата. ИЗСУРГ, в които се осигурява 24-часова грижа за посрещане на ежедневните потребности, включително потребностите от медицински грижи, са центровете за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи (ЦЗСГДУППМГ) и центровете за специализирана здравно-социална грижа за деца с високорисково поведение и потребност от здравни грижи (ЦЗСГДВРППЗГ).

ЦЗСГДУППМГ ще поемат грижата за децата с увреждания от ДМСГД с потребност от постоянни медицински грижи, които на този етап не могат да бъдат отглеждани в семейна среда.

ЦЗСГДВРППЗГ е друг вид ИЗСУ, в която ще се предоставя консултативна, терапевтична и друга високо квалифицирана подкрепа за деца с високо рисково поведение и потребност от специални здравни грижи, както и възможност за предоставяне на временна резидентна грижа в случай на необходимост от 24-часова непрекъсната грижа и подкрепа.

До момента са разкрити 10 ЦКОДУХЗ и са изградени 7 ИЗСУРГ – 6 ЦЗСГДУППМГ (един в гр. Кърджали, един в гр. Хасково, два в гр. Казанлък и два в гр. Стара Загора), и 1 ЦЗСГДВРППЗГ в гр. Кюстендил.

През 2023 г. и 2024 г. усилията за извеждане на децата се насочиха основно към два от ДМСГД – в гр. Кърджали и в гр. Стара Загора, в близост до които е изградена необходимата инфраструктура, която може да поеме част от децата с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, настанени в ДМСГД.

Към 30.04.2024 г. в ДМСГД – Кърджали са настанени 14 деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, за които се предвижда през м. юли 2024 г. да бъдат изведени от дома и настанени в двата изградени ЦЗСГДУППМГ в гр. Кърджали и гр. Хасково.

В тази връзка се предлага от 1 август 2024 г. да се закрие ДМСГД – Кърджали, а на негово място да се разкрие ЦКОДУХЗ, който да поеме грижата за децата с увреждания от общността, които към момента посещават Дневния център в ДМСГД – Кърджали, както и управлението на ЦЗСГДУППМГ в гр. Кърджали. Тези две дейности са изключително важни за процеса на деинституционализация на децата, от една страна за предотвратяване на институционализирането на деца от общността, чрез подкрепа на семействата им при отглеждането на деца с увреждания и хронични заболявания, а от друга – за да се подкрепят семействата на вече изведените деца с увреждания от ДМСГД.

В ЦКОДУХЗ – Кърджали, освен амбулаторни дейности за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация на децата с увреждания и хронични заболявания, се планира да се извършват стационарно специални грижи за деца до една година и дългосрочни грижи за деца до 18 г., които включват продължително лечение до три месеца след проведено активно болнично лечение, специализирани палиативни грижи за деца в терминално състояние, както и физикална терапия и рехабилитация до шест месеца.

ЦКОДУХЗ – Кърджали се планира с общ капацитет за 158 деца, което е съобразено както с потребностите на област Кърджали и съседните области Хасково и Смолян, така и с възможностите на материалната база и човешките ресурси.

За да се осигури непрекъснатост на грижата за децата с увреждания от общността, посещаващи Дневния център в ДМСГД – Кърджали, както и на децата, които се предвижда да бъдат изведени от дома, се планира ЦКОДУХЗ – Кърджали да бъде разкрит от 1 юли 2024 г. Разкриването на ЦКОДУХЗ следва да се предшества от редица административни стъпки, част от които са свързани с регистрацията на лечебното заведение, издаване на лиценз за доставчик на интегрирани здравно-социални услуги, подбор и обучение на персонала за ЦЗСГДУППМГ, подготовка за приемане на децата и др. Така ще бъде създадена необходимата организация от страна и на двете структури – ДМСГД и ЦКОДУХЗ, което ще осигури плавен преход и непрекъсваемост на грижата за децата, както и плавен преход за персонала. Трудовите правоотношения с работещите 50 медицински и немедицински специалисти в ДМСГД – Кърджали ще бъдат уредени съгласно чл. 328, ал. 1,

т. 1 от Кодекса на труда. Предвижда се персоналът от закрития ДМСГД да бъде нает в ЦКОДУХЗ, което ще осигури качество на грижите и ще предотврати загуба на квалифициран персонал при закриване на ДМСГД. Финансирането на двете структури в гр. Кърджали за времето, в което ще функционират едновременно, ще се осъществява със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването.

Към 30.04.2024 г. в ДМСГД – Стара Загора са настанени 68 деца с увреждания, част от които са с потребност от постоянни медицински грижи. За 32 от тях се предвижда през м. юли 2024 г. да бъдат изведени от дома и настанени в четирите изградени ЦСЗСГДУППМГ в гр. Казанлък и гр. Стара Загора. На този етап ДМСГД – Стара Загора не може да бъде закрит. Мерки за закриване на дома ще се предприемат след извеждане на останалите 36 деца с увреждания, за които следва да се осигури семейна или близка до семейната среда.

В тази връзка се предлага до закриването на ДМСГД – Стара Загора, поради извеждане на 32 от децата да се намали капацитетът на дома и да се реструктурира дейността му. Част от дейностите, свързани с грижата за недоносените деца, както и дейността на дневния център за деца с увреждания от общността ще преминат в новата структура – ЦКОДУХЗ – Стара Загора, който е предвидено да бъде разкрит от 1 юли 2024 г. На този етап ЦКОДУХЗ – Стара Загора ще стартира с по-малък капацитет и обем дейности, съобразно потребностите и възможностите на материалната база и човешките ресурси. Предвижда се амбулаторно да се провежда ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация за деца с увреждания и хронични заболявания от общността, както и стационарно да се предоставят специални грижи за деца до една година. На този етап ЦКОДУХЗ – Стара Загора се предлага да бъде с общ капацитет от 180 деца.

След закриването на ДМСГД – Стара Загора ще се разшири капацитетът и дейността на ЦКОДУХЗ в пълния му обем - ще се предоставят и стационарни дългосрочни грижи за деца до 18 г., включващи продължително лечение, рехабилитация и палиативни грижи, които са изключително важни дейности не само за област Стара Загора, но и за съседните области Пловдив и Пазарджик. Предвижда се на по-късен етап ЦКОДУХЗ – Стара Загора да поеме и управлението на двата ЦСЗСГДУППМГ в гр. Стара Загора.

Организацията и управлението на дейността на двата ЦСЗСГДУППМГ в гр. Казанлък и на ЦСЗСГДУППМГ в гр. Хасково се предлага да бъдат възложени на вече разкритите и функциониращи ЦКОДУХЗ в с. Бузовград и гр. Хасково, а организацията и управлението на дейността на ЦСЗСГДВРППЗГ в гр. Кюстендил – на ЦКОДУХЗ – Благоевград, тъй като на територията на област Кюстендил не е създаден ЦКОДУХЗ, както и в близките 3 години не се предвижда да се създаде такъв център.

Съобразно потребностите на децата с увреждания и хронични заболявания от област Силистра и област Сливен и увеличения обем дейност на функциониращите ЦКОДУХЗ в гр. Силистра и гр. Сливен, се предлага да се разшири капацитетът на центровете и да се увеличи щатната численост на персонала с общо 9 бройки. Необходимите бройки са за осигуряване на допълнителен специализиран персонал (лекар, рехабилитатор, психолози, логопеди, специален педагог и др.).

Във връзка с гореизложеното, за разкриването на двете нови структури и за да се осигури необходимата квалифицирана грижа за децата в новите ИЗСУРГ, следва да се увеличи щатната численост на персонала на ЦКОДУХЗ. За осъществяване на всички гореизброени промени ще са необходими допълнително 376 медицински и немедицински специалисти.

В съответствие с разпоредбите на чл. 4 от Наредбата за условията и реда за ликвидация на лечебните заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, предстои определяне от страна на министъра на здравеопазването на ликвидационна комисия, която да извърши всички правни и фактически действия по ликвидацията на ДМСГД – Кърджали. Разходите по ликвидацията ще бъдат за сметка на бюджета на Министерството на здравеопазването.

Предвид намеренията на МЗ да закрие ДМСГД – Кърджали, да разкрие два нови ЦКОДУХЗ, както и да увеличи щатната численост на 5 от функциониращите ЦКОДУХЗ, се предвиждат компенсирани промени в числеността на персонала, а именно - увеличаване на персонала на ЦКОДУХЗ за сметка на намаляване на общата численост на персонала, зает в ДМСГД, определени с Постановление № 148 на Министерския съвет от 2017 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 60 от 2017 г.). Общата численост на персонала на ДМСГД се променя от 889 на 513 щатни бройки, а общата численост на персонала на ЦКОДУХЗ се променя от 502 на 878 щатни бройки. Предложената промяна в щатната численост ще бъде съпроводена с компенсирана промяна и в бюджетите между ДМСГД и ЦКОДУХЗ.

2. Очаквани резултати от предлагането на проекта на акт

Приемането на Постановлението на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването представлява конкретно действие по изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“, с което се очаква на територията на област Кърджали да бъде преустановено предлагането на институционална грижа за деца в ДМСГД, а в областите Кърджали, Стара Загора, Хасково и Кюстендил да бъдат създадени условия за грижа за децата в семейна или близка до семейната среда.

3. Мотивирана оценка за размера на необходимите допълнителни разходи/ трансфери/ други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от ЕС, за сметка на бюджети по държавния бюджет

За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/ трансфери/ други плащания.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

ПРЕДЛОЖИЛ,
Д-Р ГАЛЯ КОНДЕВА
Министър на здравеопазването